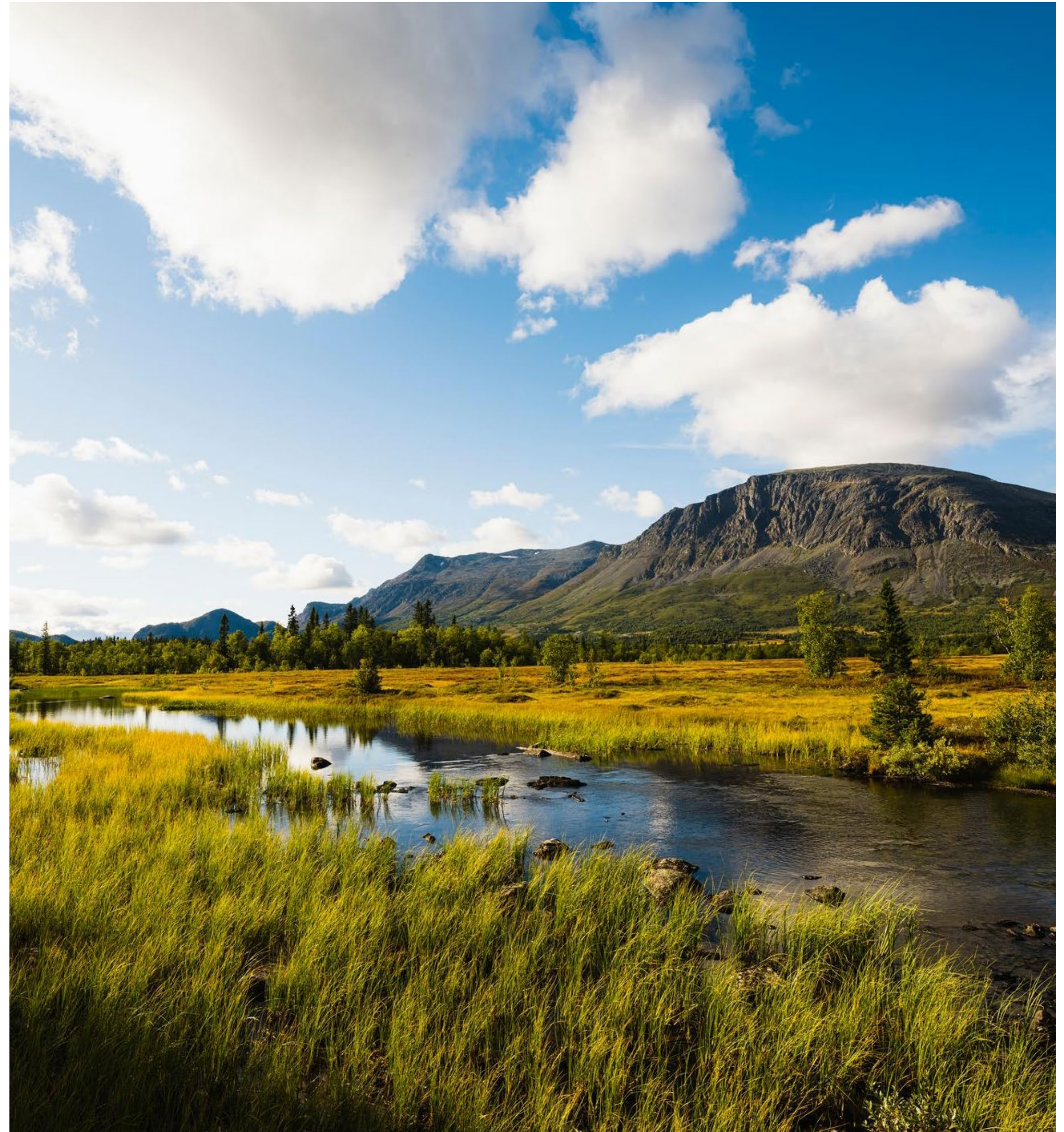

MARKEDS- RAPPORT PENSJON

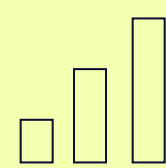
September 2023

Verdensbildet

September ble preget av frykt for at det høye rentenivået vil vedvare lengre enn man hadde trodd. Dette førte til at lange renter steg markant og de fleste aksjemarkeder hadde en svak utvikling. Tall fra august viste at amerikansk inflasjon økte mer enn ventet. Sentralbanksjefen uttalte at den overraskende sterke veksten i amerikansk økonomi gir behov for høyere renter lengre enn tidligere forventet. I Eurosonen kan det se ut som den økonomiske veksten har stoppet opp, noe som gjør at de lange europeiske rentene ikke har steget like mye som de amerikanske denne måneden. I Norge ga inflasjonstallene for september håp om rentepause i desember. Kjerneinflasjonen var på 5,7 prosent, mot 6,3 prosent i august. Prisene falt dermed mer enn Norges Bank hadde forventet.

Aksjemarkedet

Frykten for et vedvarende høyt rentenivå gjorde at september ble en måned med nedgang i de fleste internasjonale aksjemarkeder, og verdensindeksen MSCI World (i USD) falt 4,3 prosent. På grunn av den kraftige stigningen i lange renter denne måneden var eiendomssektoren den svakeste sektoren i september, ned 9,6 prosent (i USD), mens stigende oljepriser gjorde at energisektoren var opp 2,6 prosent. Teknologisektoren hadde også en svak måned, noe som gjorde at det amerikanske aksjemarkedet ved S&P 500 endte ned 4,9 prosent (i USD) i september. Som følge av økningen i oljeprisen hadde det norske aksjemarkedet en sterkere utvikling, og Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX) steg 2,8 prosent.

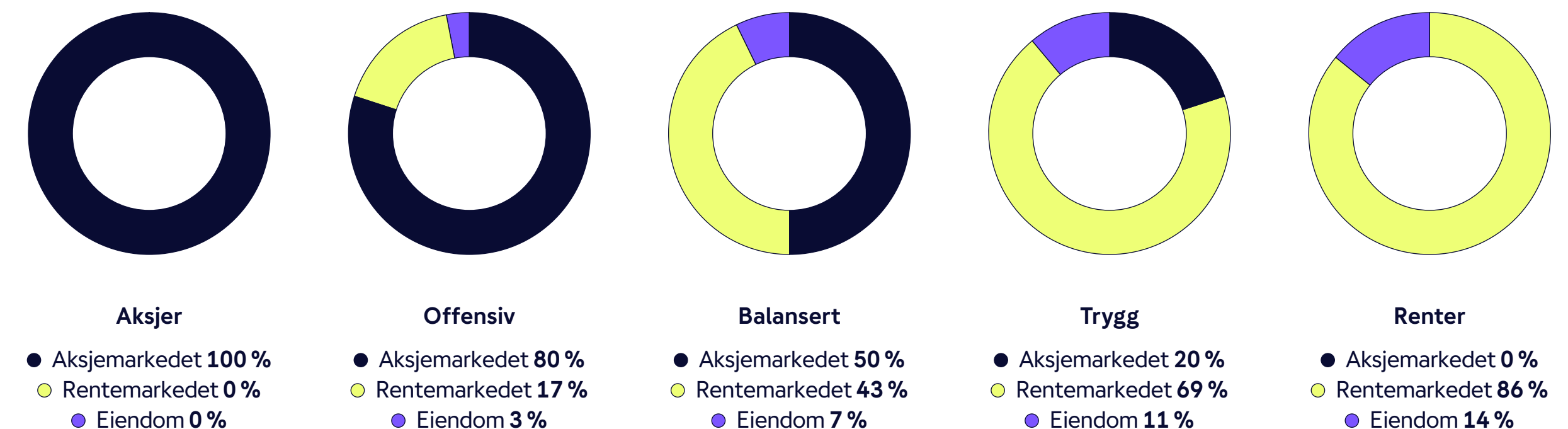
Rentemarkedet

Den europeiske sentralbanken hevet renten til 4 prosent i september. Vekstprognosene ble nedjustert og sentralbanksjef Lagarde kommuniserte at pengepolitikken nå er tilstrekkelig stram til at det kan tas en pause og se an videre utvikling. Den amerikanske sentralbanken holdt som ventet renten uendret i september, men med den overraskende sterke økonomiske veksten er det ikke usannsynlig at det kan bli enda en renteheving i år. Norges Banks besluttet å sette opp styringsrenten med 25 basispunkter, til 4,25 prosent på rentemøtet i september, og vurderer det som sannsynlig at renten blir ytterligere satt opp i desember. Tiårs statsobligasjonsrente i USA steg med hele 46 basispunkter i september, opp til 4,57 prosent, mens tilsvarende tysk rente steg med 37 basispunkter, til 2,84 prosent.

Avkastningsoversikt per 30.09.2023

Porteføljer per 30.09.2023	Avkastning fond september	Avkastning fond hittil 2023
KOMBINERT		
Kombinert Aksjer	-2,6 %	12,8 %
Kombinert Offensiv	-2,2 %	10,2 %
Kombinert Balansert	-1,7 %	6,4 %
Kombinert Trygg	-1,2 %	2,6 %
Kombinert Renter	-0,8 %	0,1 %
Grønn Fremtid Kombinert		
Grønn Fremtid Kombinert Aksjer	-4,8 %	15,2 %
Grønn Fremtid Kombinert Renter	-1,9 %	0,0 %
FONDSTORG, utvalgte fond		
Danske Invest Norsk Likviditet I	0,47 %	3,84 %
Danske Invest Norsk Obligasjon	0,20 %	0,31 %
Nordea Global High Yield	-1,19 %	3,60 %
Danske Invest Norge I	0,42 %	5,15 %
Storebrand Norge	2,95 %	9,56 %
DNB Miljøinvest	-9,09 %	-1,24 %
Schroder Int. Sel. Fund Emerging	-3,82 %	0,03 %

Spareprofiler

Oversikt september 2023

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt september 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

	Avkastning september	Avkastning hittil 2023	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 3 år	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år
Porteføljer per 30.09.2023	Fond	Fond	Fond	Fond
KOMBINERT				
Kombinert Aksjer	-2,6 %	12,8 %	11,2 %	11,5 %
Kombinert Offensiv	-2,2 %	10,2 %	8,5 %	9,7 %
Kombinert Balansert	-1,7 %	6,4 %	4,5 %	6,9 %
Kombinert Trygg	-1,2 %	2,6 %	0,5 %	4,2 %
Kombinert Renter	-0,8 %	0,1 %	-2,1 %	2,2 %
Grønn Fremtid Kombinert*				
Grønn Fremtid Kombinert Aksjer	-4,8 %	15,2 %	-	-
Grønn Fremtid Kombinert Renter	-1,9 %	0,0 %	-	-
Kombinert Valutasikret				
Kombinert Aksjer Valutasikret	-2,4 %	11,0 %	9,8 %	9,0 %
Kombinert Offensiv Valutasikret	-2,1 %	8,8 %	7,5 %	7,8 %
Kombinert Balansert Valutasikret	-1,6 %	5,5 %	3,9 %	5,8 %
Kombinert Trygg Valutasikret	-1,1 %	2,3 %	0,3 %	3,7 %
Kombinert Renter Valutasikret	-0,8 %	0,1 %	-2,1 %	2,2 %
AKTIV				
Aktiv Aksjer	-2,8 %	6,8 %	7,0 %	9,9 %
Aktiv Offensiv	-2,4 %	5,7 %	5,5 %	8,5 %
Aktiv Balansert	-1,7 %	3,9 %	3,0 %	6,3 %
Aktiv Trygg	-1,1 %	2,1 %	0,4 %	4,0 %
Grønn Fremtid Aktiv*				
Grønn Fremtid Aktiv Aksjer	-5,5 %	8,9 %	-	-
Grønn Fremtid Aktiv Renter	-1,8 %	-0,1 %	-	-
INDEKS				
Indeks Aksjer	-2,4 %	11,2 %	9,5 %	-
Indeks Offensiv	-2,0 %	9,0 %	7,1 %	-
Indeks Balansert	-1,6 %	5,8 %	3,5 %	-
Indeks Trygg	-1,1 %	2,6 %	-0,2 %	-
Indeks Renter	-0,8 %	0,5 %	-2,7 %	-
Grønn Fremtid Core*				
Grønn Fremtid Core Aksjer	-4,2 %	14,3 %	-	-
Grønn Fremtid Core Renter	-2,0 %	-0,1 %	-	-

* Startdato 01.03.2022

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt september 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

	Avkastning september	Avkastning hittil 2023	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 3 år	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år
Utvalgte fond per 30.09.2023				
	Fond	Fond	Fond	Fond
FONDSTORG				
Danske Invest Norsk Likviditet I	0,47 %	3,84 %	1,97 %	1,76 %
Danske Invest Norsk Obligasjon	0,20 %	0,31 %	-0,95 %	1,91 %
Nordea Global High Yield	-1,19 %	3,60 %	0,64 %	3,12 %
Danske Invest Norge I	0,42 %	5,15 %	14,05 %	8,58 %
Storebrand Norge	2,95 %	9,56 %	12,85 %	10,61 %
DNB Miljøinvest	-9,09 %	-1,24 %	12,50 %	14,38 %
Schroder Int. Sel. Fund Emerging	-3,82 %	0,03 %	-4,12 %	1,40 %

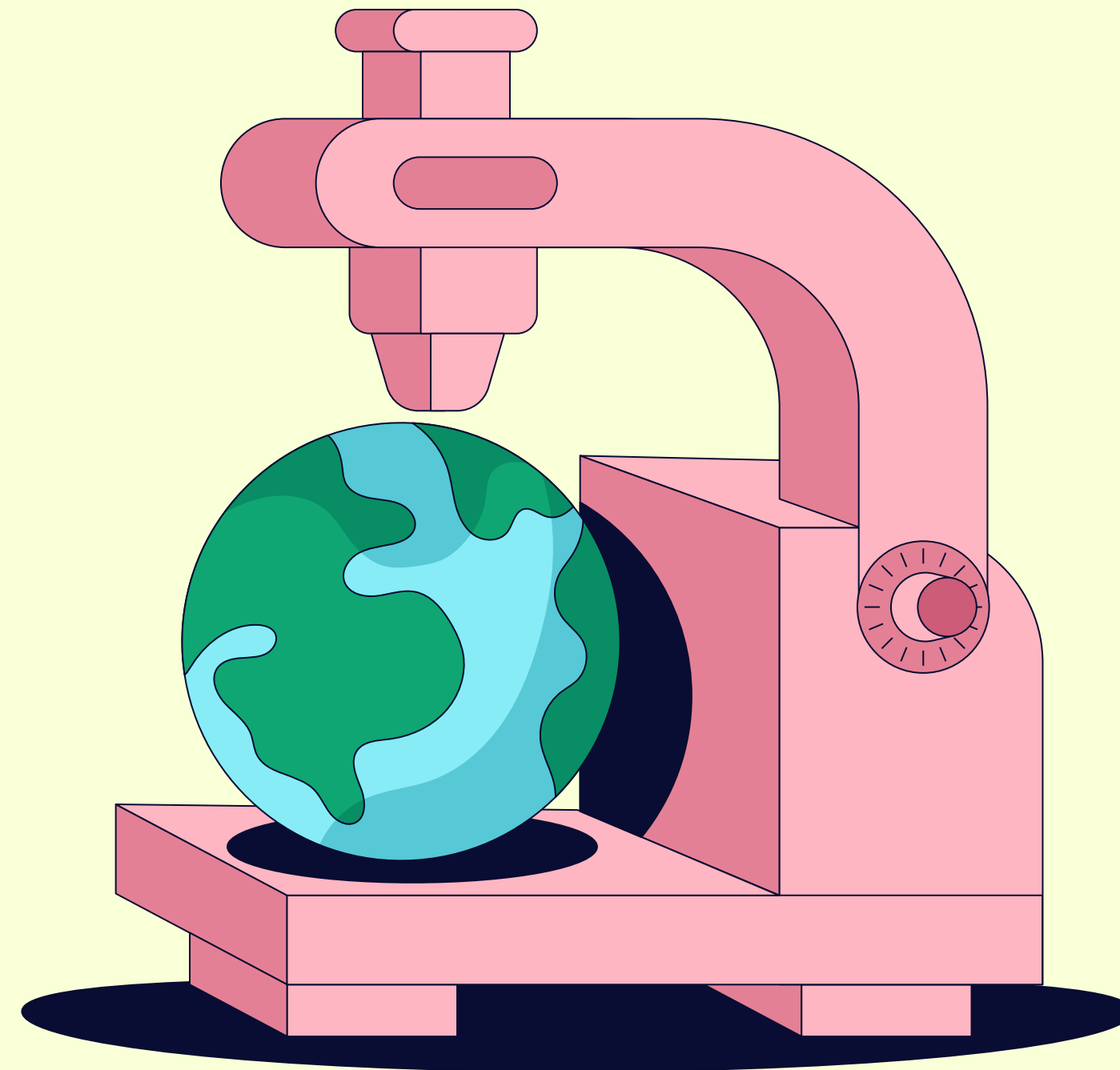
For andre fond vennligst se gjensidige.no

	Avkastning september	Avkastning hittil 2023	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 3 år	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år
Aksjeindekser per 30.09.2023				
Oslo: OSEFX/Norske aksjefond	2,04 %	8,50 %	11,88 %	9,46 %
Oslo: OSEBX/Norske aksjer	2,82 %	8,58 %	14,67 %	9,91 %
New York: S&P 500	-4,87 %	11,68 %	8,44 %	9,81 %
Europa: MSCI Europe (Price)	-1,37 %	5,66 %	7,46 %	3,56 %
MSCI World/Globale Aksjefond	-4,31 %	11,10 %	8,08 %	8,26 %
MSCI Emerging Markets aksjefond	-2,81 %	-0,38 %	-4,15 %	-0,36 %

	Kurs	Endring september	Endring 2023
Valuta per 30.09.2023			
USD/NOK	10,69	0,62 %	9,15 %
EUR/NOK	11,31	-1,85 %	7,82 %

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt september 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Verdensbildet

September ble preget av frykt for at det høye rentenivået vil vedvare lengre enn man hadde trodd. Dette førte til at lange renter steg markant og de fleste aksjemarkeder hadde en svak utvikling.

I USA har det lenge vært snakk om en «myk landing», det vil si at inflasjonspresset dempes uten at arbeidsledigheten og realøkonomien rammes for hardt. Amerikansk inflasjon (inkludert mat og energi) økte noe mer enn ventet, fra 3,2 prosent i juli til 3,7 prosent i august på årsbasis. På forhånd var det ventet en økning til 3,6 prosent. Kjerneinflasjonen (uten mat og energi) endte som ventet på 4,3 prosent. Tallene peker mot at det fortsatt er god mulighet for ytterligere rentehevinger fra den amerikanske sentralbanken i år. På det pengepolitiske møtet i september viste sentralbanksjef Powell til prognoser om kun en liten stigning i arbeidsledigheten i 2024, med økonomisk vekst rundt det langsiktige potensialet og inflasjon på rundt 2 prosent i 2026. Powell uttalte også at den overraskende sterke veksten i amerikansk økonomi gir behov for høyere renter lengre enn tidligere forventet.

I motsetning til USA, kan det i Eurosonen se ut som den økonomiske veksten har stoppet opp. Noe som gjør at de lange europeiske rentene ikke har steget like mye som de amerikanske denne måneden. Veksten i Eurosonen i andre halvår er ventet å være en fjerdedel av det som er ventet i USA.

I Norge ga inflasjonstallene for september håp om rentepause i desember. Prisveksten i Norge var på 3,3 prosent på årsbasis i september (4,8 prosent i august), mens kjerneinflasjonen var på 5,7 prosent (6,3 prosent i august). Prisene falt dermed mer enn Norges Bank hadde forventet.

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt september 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Aksjemarkedet

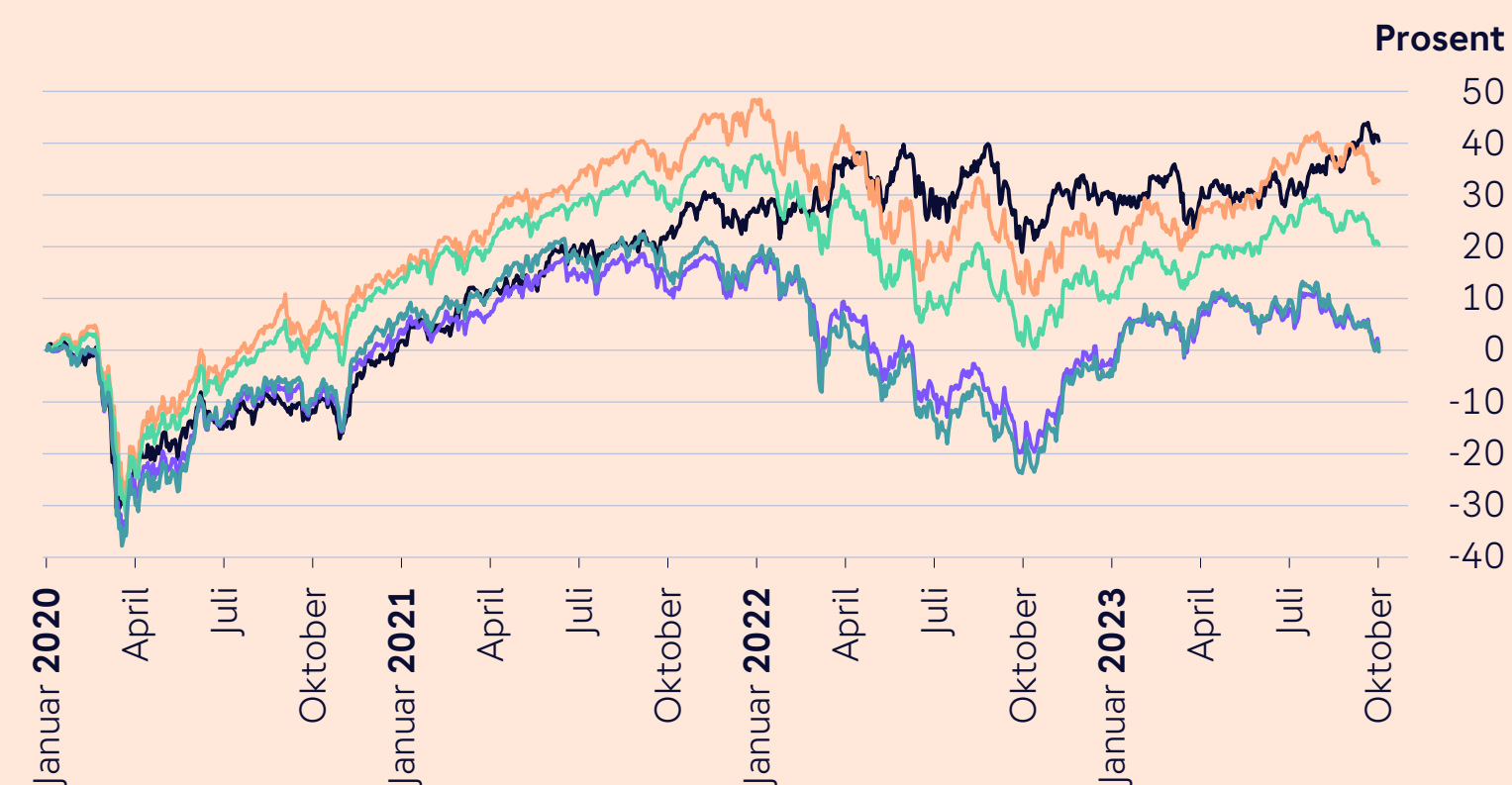
Frykten for et vedvarende høyt rentenivå gjorde at september ble en måned med nedgang i de fleste internasjonale aksjemarkeder. Den brede verdensindeksen MSCI World (i USD) falt 4,3 prosent denne måneden (og er opp 11,1 prosent hittil i år). På grunn av den kraftige stigningen i lange renter denne måneden var eiendomssektoren den svakeste sektoren i september og var ned 9,6 prosent (i USD). Andre rentesensitive sektorer, som teknologi og syklisk konsum, hadde også svak utvikling i september og var ned 7,2 prosent og 9 prosent. Stigende oljepriser gjorde at energisektoren var blant de eneste sektorene som gikk i pluss i september, og var opp 2,6 prosent.

Fallet i teknologisektoren gjorde at det amerikanske aksjemarkedet ved S&P 500 endte ned 4,9 prosent (i USD) i september. Selskapene som dro mest ned var Apple, Amazon og Nvidia, som hadde et fall på rundt 10 prosent. Europeiske MSCI Europe (Price) var ned 1,4 prosent. Den Kina-tunge indeksen for fremvoksende markeder, MSCI Emerging Markets (i USD) var ned 2,8 prosent og er også negativ hittil i år med -0,4 prosent.

Som følge av økningen i oljeprisen steg hadde det norske aksjemarkedet en relativt sterkere utvikling enn resten av verden. Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX) steg 2,8 prosent i september (opp 8,6 prosent hittil i år), mens fondsindeksen (OSEFX) steg 2 prosent.

Aksjeindekser

MACROBOND

- Fremvoksende økonomier, MSCI, Price Return, USD (perf. %)
- Verden, MSCI, Price Return, USD (perf. %)
- Europa, MSCI, Price Return, USD (perf. %)
- USA, S&P 500, Price Return, USD (perf. %)
- Norge, OBX, Total Return, NOK (perf. %)

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt september 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Rentemarkedet

Den europeiske sentralbanken hevet renten til 4 prosent i september. Vekstprognosene ble nedjustert og sentralbanksjef Lagarde kommuniserte at pengepolitikken nå er tilstrekkelig stram til at det kan tas en pause og se an videre utvikling. ECB har signalisert at de vil holde på det høye rentenivået en lang stund fremover og har ikke kommunisert utsikter til rentekutt med det første.

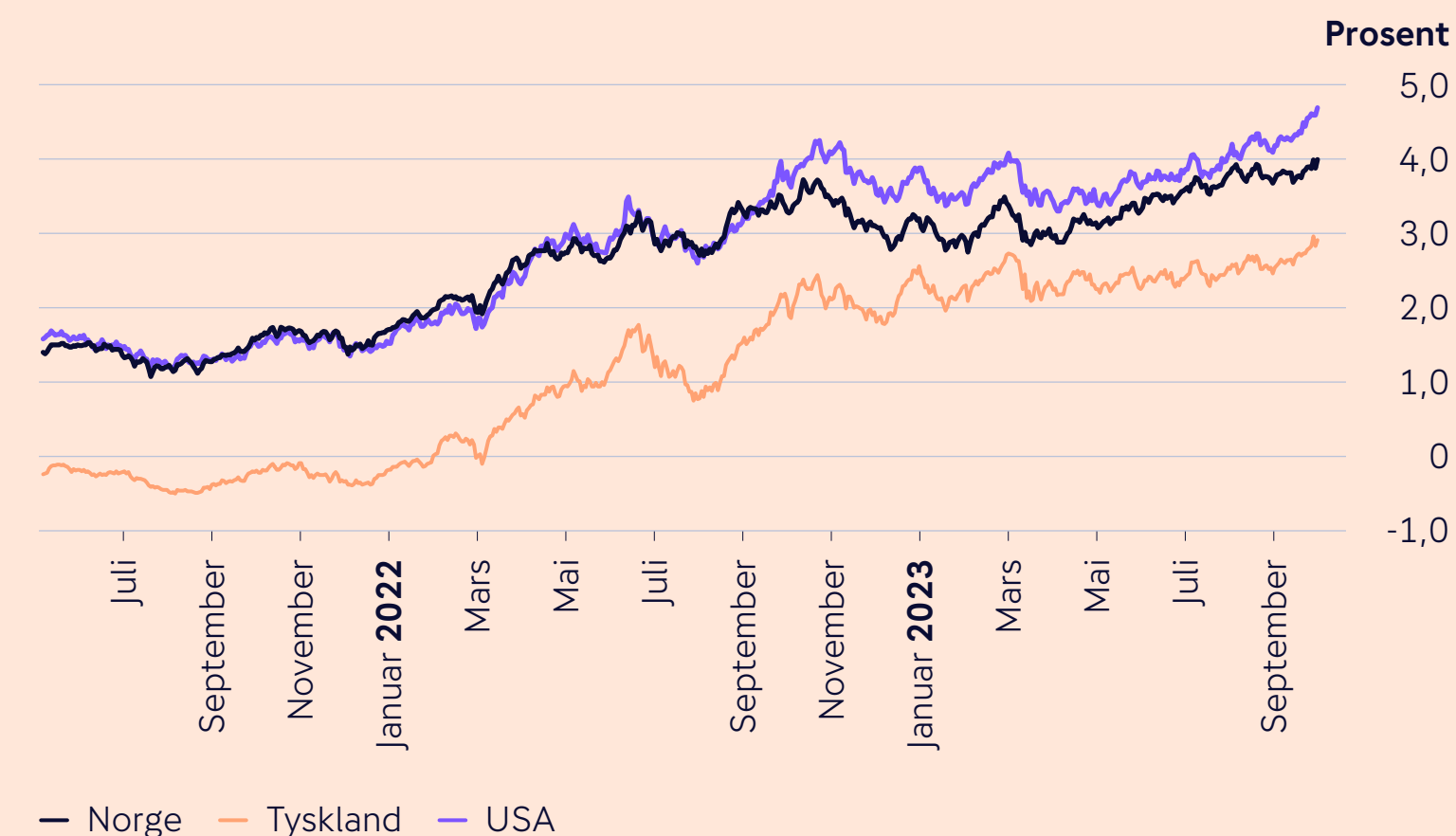
Den amerikanske sentralbanken holdt som ventet renten uendret i september, men med den overraskende sterke økonomiske veksten er det ikke usannsynlig at det kan bli enda en renteheving i år. Det er ikke mange månedene siden markedet priset inn rentekutt mot slutten av 2023, men de siste uttalelsene fra sentralbanksjef Powell kan tyde på at det eventuelt kun blir marginale kutt ut i 2024.

Tiårs statsobligasjonsrente i USA steg med hele 46 basispunkter i september, opp til 4,57 prosent, mens tilsvarende tysk rente steg med 37 basispunkter, til 2,84 prosent.

Norges Banks besluttet å sette opp styringsrenten med 25 basispunkter, til 4,25 prosent på rentemøtet i september, og vurderer det som sannsynlig at renten blir ytterligere satt opp i desember. Rentebanen til Norges Bank ble satt opp grunnet ulike faktorer, som høyere lønnsvekst, økte renter i utlandet, samt høyere oljepris og -investeringer. Markedet forventer nå en norsk rentetopp på i overkant av 4,3 prosent. Den norske tiårs statsobligasjonen steg med 24 basispunkter, til 4,07 prosent.

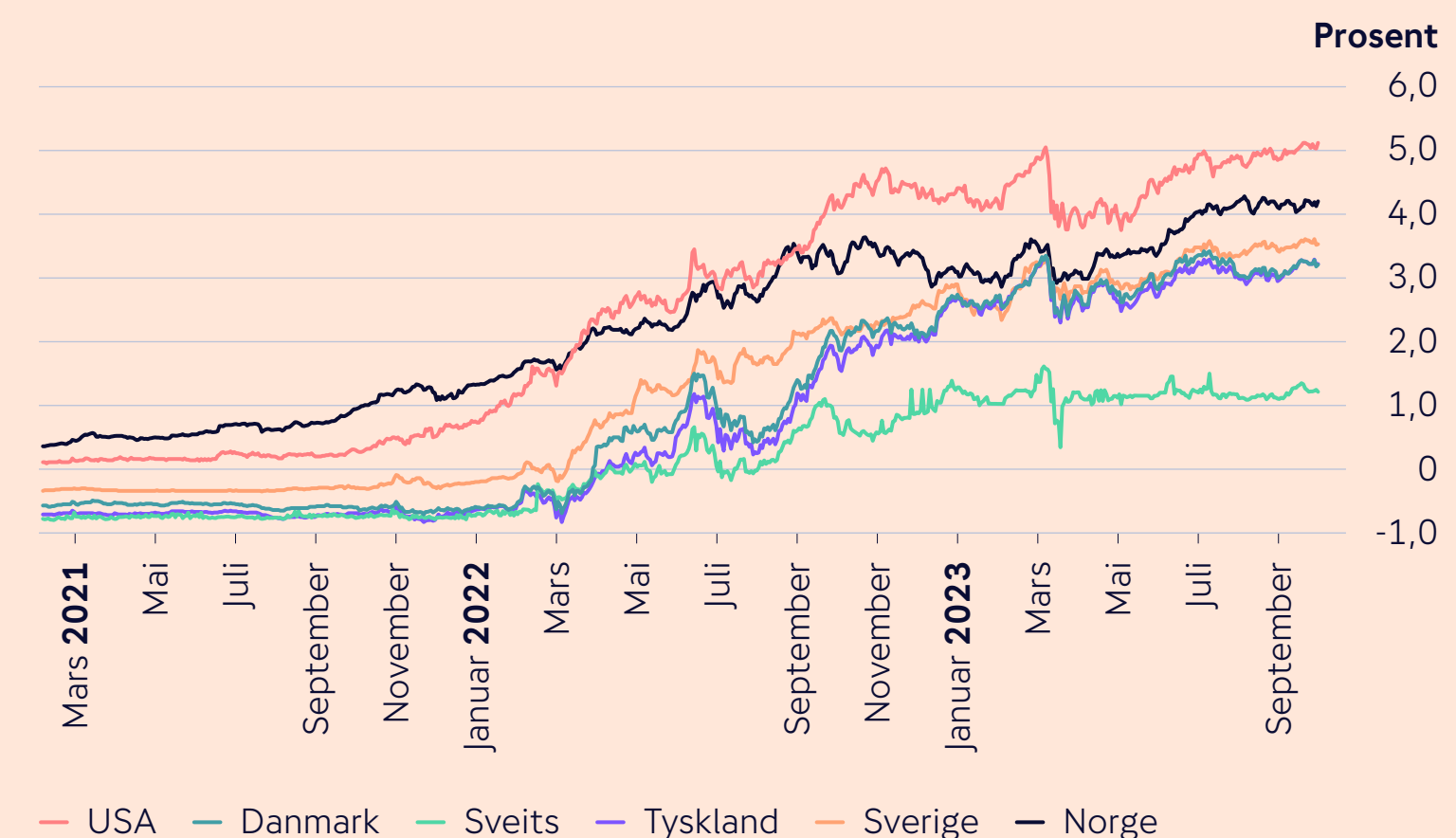
10-års statsrenter

MACROBOND

2-års statsrenter

MACROBOND

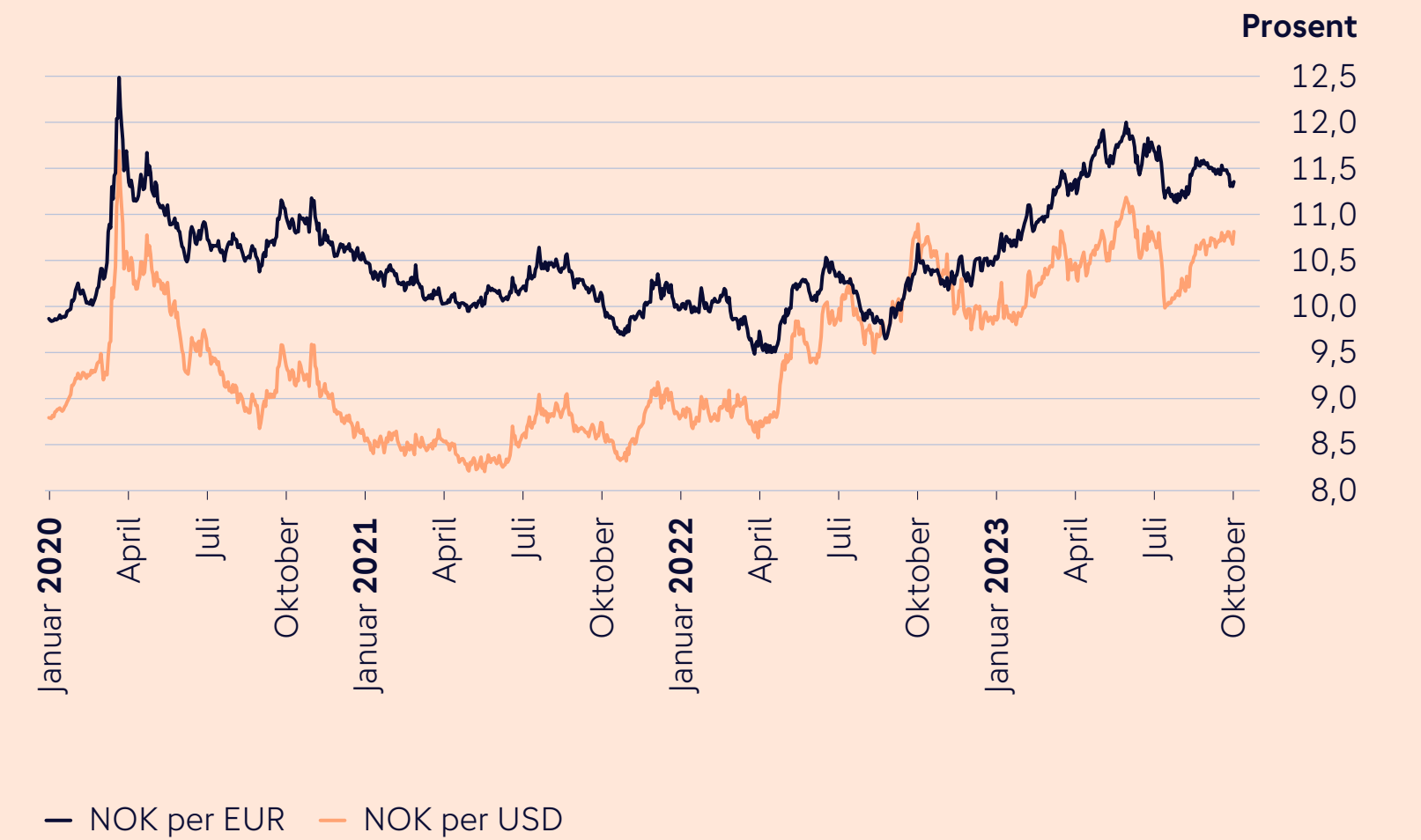
Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt september 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Den amerikanske dollaren styrket seg 2,5 prosent mot euro i september, mens den norske kronen styrket seg 1,9 prosent mot euroen. Kronen svekket seg marginalt 0,6 prosent mot den amerikanske dollaren denne måneden, og har totalt svekket seg 9,2 prosent mot USD hittil i år.

Valuta

MACROBOND

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt september 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Råvarer

Oljeprisen (Brent) fortsatte å stige i september, og endte på 92 USD per fat, opp 6 prosent sist måned. Amerikanske gasspriser steg nærmere 6 prosent denne måneden, mens de europeiske gassprisene steg 18 prosent. Metallprisene hadde fortsatt en svake måned som følge av fallet kinesiske boligsektoren.

Oljepris

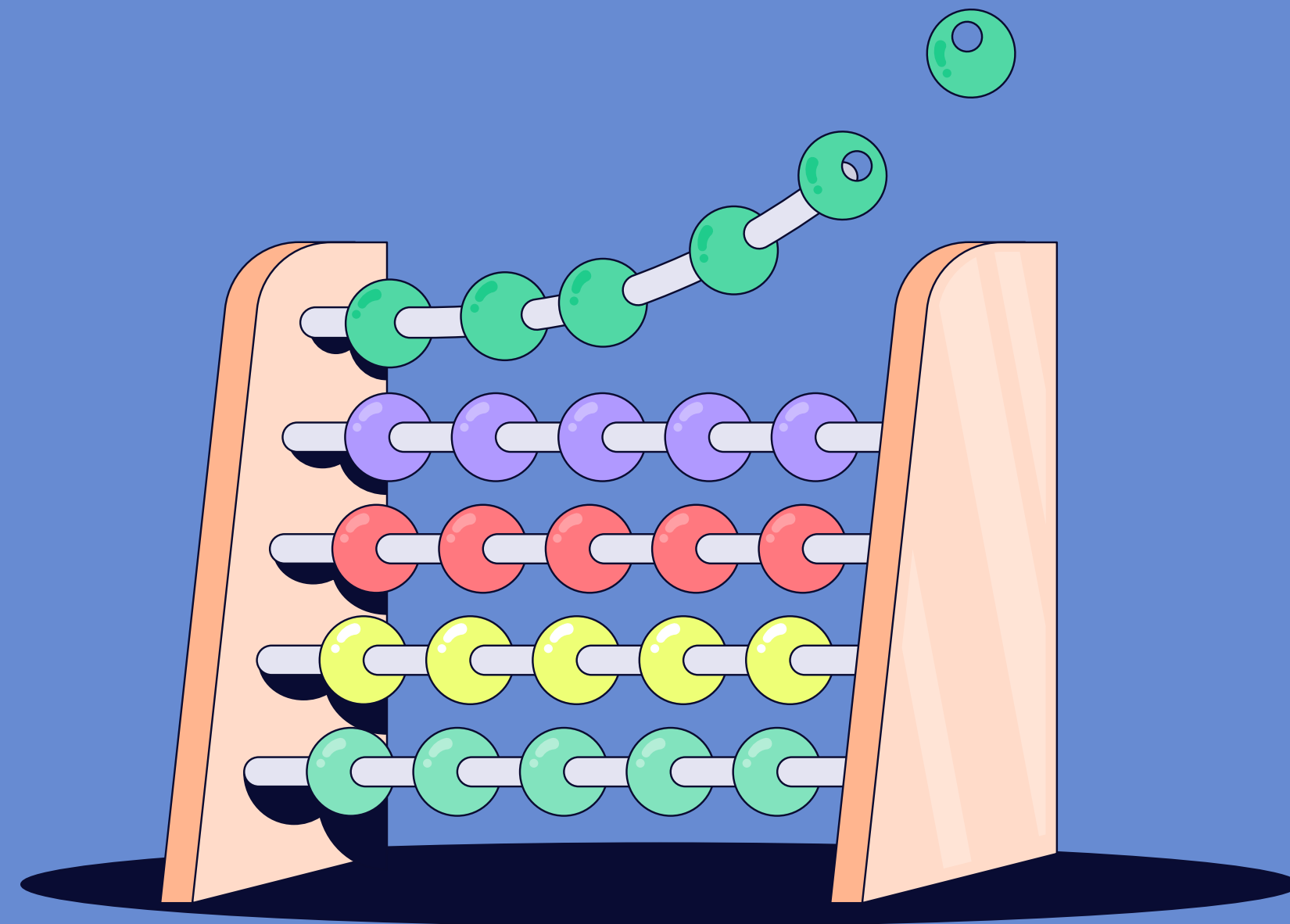
MACROBOND

— World, Crude Oil, Brent, Spot, FOB North Sea, ICE, Close, USD

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt september 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Pensjonssparing

Pensjonssparing og annen fondssparing er sparing med lang tidshorison. Gjensidiges generelle anbefaling er at du som kunde følger din valgte sparestrategi i henhold til dine risikopreferanser, og det er ikke gitt at man bør gjøre endringer selv om markedet svinger på kort sikt. Historien viser oss at nedgangstider i aksjemarkedet blir avløst av oppgangstider. Over tid har oppturene vært større enn nedturene. Hovedregelen er at man har tjent på å spare langsiktig i verdipapirer.

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt september 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Viktig informasjon om rapportene våre – ansvarsfraskrivelse

Denne rapporten er laget av Gjensidige Pensjonsforsikring AS som generelt informasjonsmateriale. Det er viktig at ingen oppfatter materialet som en personlig anbefaling av bestemte verdipapirer, finansielle instrumenter eller strategier. Innholdet er heller ikke egnet som investeringsrådgivning for den enkelte investor. Vi har basert materialet på opplysninger som er offentlig tilgjengelige. Alle vurderinger og estimater er gitt i god tro. Vi anser alle kildene våre som pålitelige, men kan ikke garantere at alle opplysningene er korrekte eller fullstendige. Gjensidige Pensjonsforsikring AS påtar seg ikke ansvar for eventuelle feil i informasjonen. Derfor kan vi heller ikke ta ansvar for eventuelle tap i forbindelse med disposisjoner som er foretatt på bakgrunn av det vi presenterer her.

Historisk avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning. Fremtidig avkastning vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvaltnernes dyktighet, fondets risiko og kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Valutakursendringer vil kunne påvirke verdien av fondet dersom andelenes kurser stilles i fremmed valuta.

Gjensidige